

YAPAY ZEKA

* Yapay zeka ilk defa 1950 yılında Alan Turing tarafından ortaya atılmıştır. O zamandan bu zamana 4 tane yapay zeka tanımı yapılmıştır.

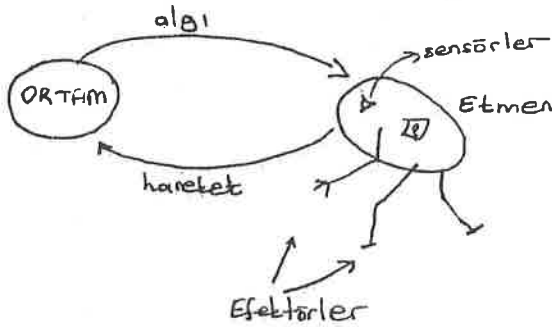
1. İnsan gibi düşünen sistemler
2. İnsan gibi hareket eden sistemler
3. Mantıklı bir şekilde düşünen sistemler
4. Mantıklı bir şekilde hareket eden sistemler

- Ajan (Agent)
- Robot
- Aracı
- Etmen

⇒ Yapay zekanın oluşturulması için:

1. Doğal Dil İşleme (Natural Language Processing)
2. Bilgi Temsili (Knowledge Representation)
3. Otomatikleştirilmiş muhakeme (Automated Reasoning)
4. Makine Öğrenmesi (Machine Learning)

* Socrates bir insandır → Bütün insanlar ölümcüldür → Socrates ölümcüldür
mantıklı bir şekilde düşünen sistemlere örnektir.

Etmen Çeşitleri

1. Basit refleks etmenler: Bir olay karşısında verilen ani tepki
2. Dünyanın durumunu izleyen etmenler:
3. Amaç tabanlı etmenler
4. Fayda tabanlı etmenler

ORTAMLAR

1. Erişilebilir: Eğer bir etmenin sensörleri ona ortamın tam durumuna erişim verirse ortam erişilebilir.
2. Belirli: Eğer ortamın sonraki durumu şu anki durum ve etmenin harekete bağlı olarak tahmin ediliyorsa belirlidir.

3. Statik- Dinamik: Eğer marakere ederken ortam değişirse ortam etmen için dinamiktir.

4. Ayrık- Sürekli: Algi ve hareketlerin sayısı belirli ise ayrıktır.

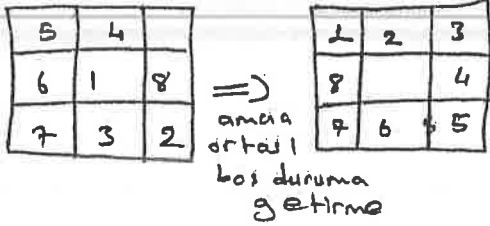
	Brisilebilir	Belirli	Statik	Ayrık	→ yapacağın hareketlerin sayısı belirli ise ayrıktır.
Santranc	✓	✓	✓	✓	
Poker	x	x	✓	✓	
Taulla	✓	x	✓	✓	
Taksi sürme Etmeni	x	x	x	x	

Arama ile Etmen Gözme

Örnek Problemleri

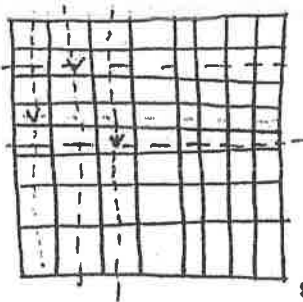
1. Toy Problemleri: Oyuncak, gerçek olmayan problemler

- 8 puzzle problemi

- Durum
- Hareket
- amaç
- Maliyet (Path Cost)

2. 8 vezir problemi

8 veziri öyle yerleştireceksin ki hiçbirini birbirini yemiyecek.

8x8 matris
üzerinde santranc
aynaktır.

Gerçek Dünya Problemleri

1. Rota bulma problemleri
Navigasyonlar

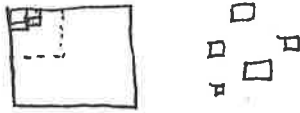
2. Gezgin Satıcı problemi

Bir noktadan satıcı başlıyor şehirleri gezmeye ve bütün şehirlere uğrayacak ama sadece bir defa başlangıç noktasına döndüğünde katetdiği mesafe minimum olmalı

3. VLSI Tasarımı:

Amaç minimum alan işgal edecek şekilde devreleri yerleştirmek.

NOT: Bu problemler arama ile çözüm bulunmuştur

Arama Stratejileri: 4 kritere göre değerlendirilir.

1. Tamlik (Completeness): Eğer bir tane çözüm varsa onu bulmayı garanti eder.

2. Zaman Karmaşıklığı: Çözümü bulmak ne kadar zaman alır.
(Time Complexity)

3. Hafıza Karmaşıklığı: Arama yapmak için ne kadar hafıza gerekli.
(Space Complexity)

4. Optimallik: Birkaç farklı çözüm varsa strateji en kaliteli çözümü bulur mu?

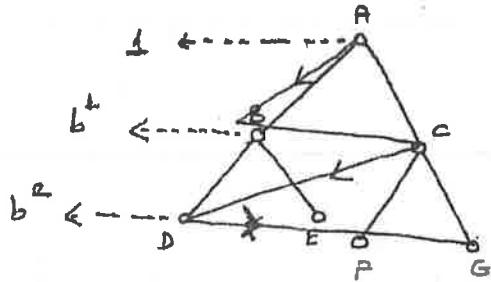
Arama Yöntemleri (Stratejileri) ikiye ayrılır.

1. Bilgili Arama (Informed Search): Arama yapılırken size bilgi verilir.

2. Bilgisiz Arama (Uninformed Search): Arama yapılırken size bilgi verilmez.

Bilgisiz Arama Yöntemleri

1. İlk basamaklı arama (Breadth - First - Search):

Hafıza: A B C D E F G

Kuyruk: B C D E //

Önce B hafızaya gider kuyruktan ve kuyruğa B'nin çocukları yazılır daha sonra sıra C'ye gelir aynı işlem bitene kadar devam eder ve seviye seviye arama yapar.

BFS Tamdır

Toplam
düz
sayısı

$$= 1 + b + b^2 + \dots + b^d$$

→ Butün hareketler, hareketlerin maliyeti aynıysa optimaldir.

Örneğin şehir arası mesafe birbirinden farklı olduğu için optimal değildir.

NOT:

Notasyon sadece b ile d arasını göstermede kullanılır. Gerçek dünyada ilişkisi...

Zaman ve hafıza karmaşıklığı: b^d

7 tane düğüme gidiyor, 7. birim zaman harcıyor.

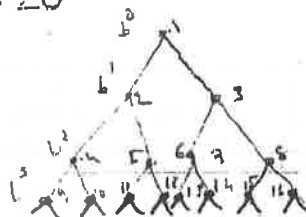
ÖR: $b=2$ 4. derinlikte bastan 5. düğüme çözüm?

Her bir düğüm 2'ye ayrılıyor demek

$$1 + b + b^2 + b^3 + 5$$

$$1 + 2 + 2^2 + 2^3 + 5 = 20$$

$$2^4 = 16 \text{ zaman ve hafıza karmaşıklığı}$$

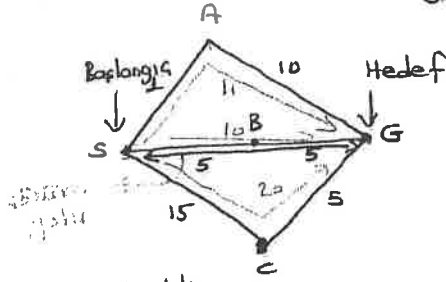

16 düğüme gidiyor

16 birim zaman harcıyor.

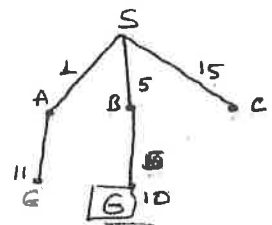
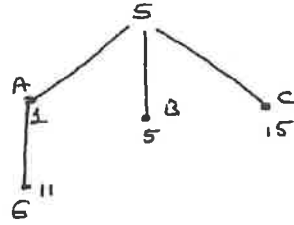
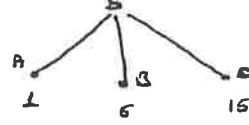
2. Derine Arama Algoritması

2. Bilgiye Müdahale Arama: Bilgili arama yöntemi değildir çünkü gittiği mesafe bittikten sonra verilir.

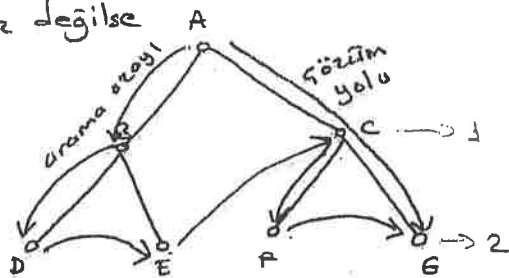
- Optimal değildir.
- Tamdır.
- Complete'dir.
- Zaman ve hafıza = b^d dir.

Arama uzatılır.

3. İlk Önce Derine Arama Algoritması (Depth-First Search):

Tam $\Rightarrow$ b sonsuz değilse tamdır.

Hafıza: A B 1 2 3 4

Kuyruk: / p E B C

- Tam değildir $\Rightarrow$ Sonsuz derinlikteki yada tekrarlanan durumlarda ağaçları sonuca ulaşamaz.
- Optimal değildir.
- Complete değildir.

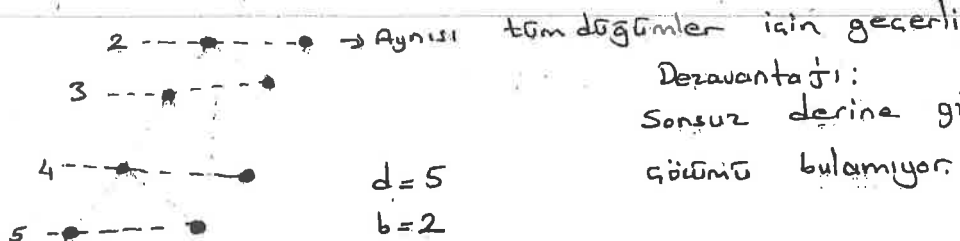
Kötüden mümkün olduğunca uzaklaştığı için optimal değil.

Aradığı: Hafıza gereksinimi az.

$$2 \cdot 2 = 4$$

b.m. hafıza gereksinimi: Tek fark bu hafıza gereksinimi az.

1. Bunu aldığımız zaman
bunun çocuklarını tutuyor

Dezavantajı:
Sonsuz derine gittiğinde
çözümü bulamıyor.

$$1 + b^1 + b^2 + b^3 + b^4 + b^5$$

b.m. = 2, 5 = 10 hafıza gereksinimi

4. Smooth English Movement (1966) - created a model of

Zaman: $O(b^4)$

ti sınırlı derinlik

Hofiza: $O(b \cdot t)$

di göyün derinligi

Derinlik sınırı (b) sözün yolu uzunluğu en fazla durum sayısı

- Eger $t \gg d$ ise tam der. kadarı
- İnebileceğin derinlik çözüm derinliğinden büyük olmalı ki çözüm bulabilsin.
- Optimal değildir.

5. Insert Post Delayed Access:

optimaldir. Çünkü kök düğümüne en yakın gözümü bulur

limit 0

2000-10-10 11:11 AM

limit $\frac{1}{2}$

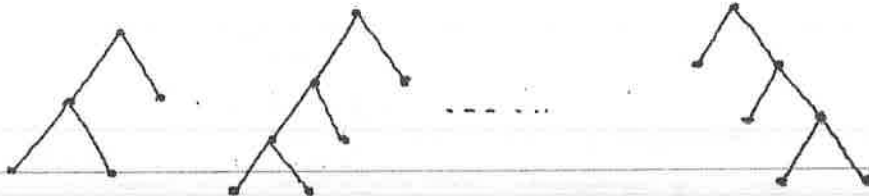
[illegible]

limit 2

7. *Phyllanthus* *sp.*

limit 3

March 1860. 17th. 2nd day.

$$1 + 4b + 6b^2 + 4b^3 + b^4 = (1+b)^4$$

Questions & Answers

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

[illegible]

$$1 + 10 + 10^2 + 10^3 + 10^4 + 10^5 = 111111$$

$$(5+1).1 + (5).10 + (5-1).10^2 + (5-2).10^3 + (5-3).10^4 + (5-4).10^5$$

Bilgili Arama Yöntemleri

(Heuristik = Sezgisel Yöntemler)

Bilgili arama yöntemlerinde strateji Best-First-Search (Eniyi-ilkönce-ama)

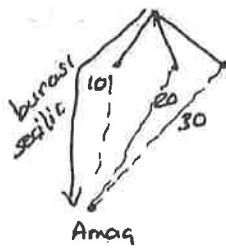
iki türdür

$$\text{Zaman ve hafıza} = O(b^m)$$

1. Greedy arama

2. A* arama

1. Greedy Arama: Amaca en yakın yol sezgisel olarak bulunur. Değerleri karşılaştırmak için köken düğümleri bellekte tutar.

* Algoritma her adımda hedefe en yakın yoldan ilerliyor.

$$f(n) \text{ ve } h(n)$$

Heuristik değer (kış uçuşu mesafesi)

Tam değildir. (Döngülere tabi olabildiği için)

Time ve space = $O(b^m)$ dir.

Optimal değildir.

2. A* arama: Hem yolu hem kış uçuşu mesafeyi toplayarak işlem görür.

optimaldir,

Kökten itibaren toplam maliyeti yüksek durumlara gidisi engellenir

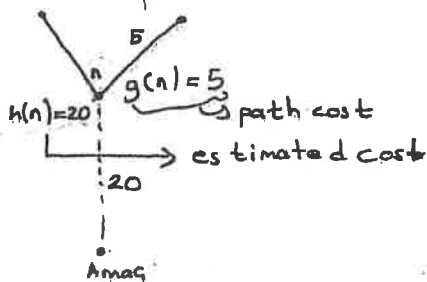
$$f(n) = g(n) + h(n)$$

$g(n)$: Kökten mevcut duruma (n) gelisin maliyeti

$h(n)$: Mevcut durumdan (n) hedefe gidisin tahmini maliyeti

$f(n)$: Kökten hedefe n'den geçilerek gidisin tahmini maliyeti

$$f(n) = g(n) + h(n) = 5 + 20 = 25$$

Yaprak düğümlere bakılarak arama

yapılır her zaman işin en küçük

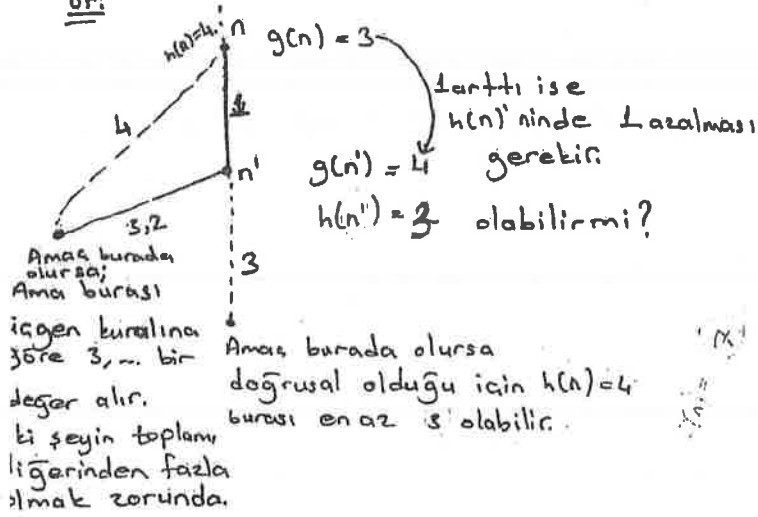
bulunur ve o küçük düğüm açılır.

Daha sonra bakılır yaprak düğümlerde

en küçük hangisi olursa ondan

devam edilir hedefe ulaşana kadar

ör:

ör:

yürüştük
geri 7'dir.

5	4	
6	1	8
7	3	2

Başlangıç durum

1	2	3
8		4
7	6	5

Amas durum

5 yerine 4 atında gitti
1 yerine 2 adında gitti

1. h_1 = geniş durumdaki karelerin sayısı
(pozisyondaki)
 $h_1 = 7$

2. h_2 = Karelerin amas pozisyonlarından manhattan uzaklıklarının toplamı

$$h_2 = 2 + 3 + 2 + 2 + 4 + 2 + 0 + 2 = 18$$

h_2 için

1 yerine 2 birim uzaklıkta

2 yerine 3 birim uzaklıkta

3 yerine 3 birim uzaklıkta

4 yerine 2 birim uzaklıkta

5 yerine 4 birim uzaklıkta

6 yerine 2 birim uzaklıkta

7 yerine 0 " "

+ 8 " 2 birim uzaklıkta

$$h_2 = 18$$

Performans Üzerine Heuristik Etkisi

b^* : Etkili dallanma faktörü

$$N = 1 + b^* + (b^*)^2 + \dots + (b^*)^d$$

Ör: Eğer A^* , 52 düğüm kullanarak derinliği 5'de bir çözüm bulmuşsa

$$N = 52, d = 5$$

$$b^* = 1,91$$

b^* ; 1'e ne kadar yakın olursa heuristik o kadar etkin

$$h(n) = \max(h_1(n) \dots h_m(n))$$

$b=1$ olursa bir düğümden diğerine gitmek için 1 yol vardır.

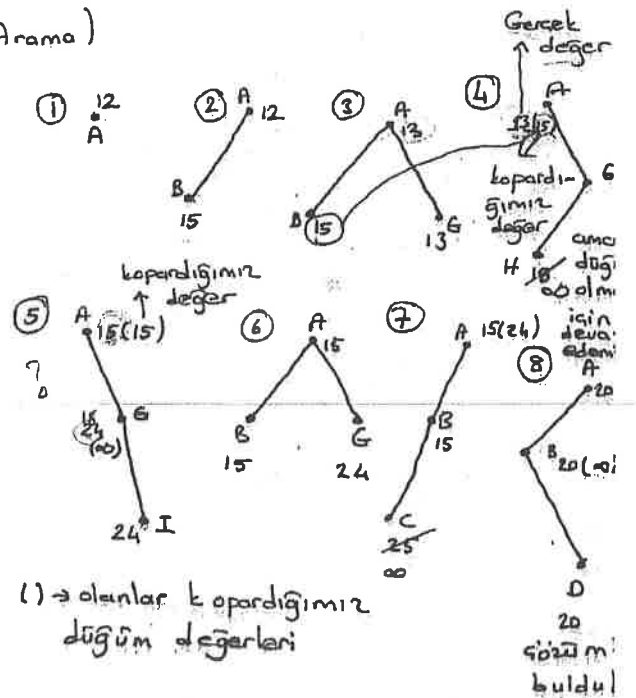
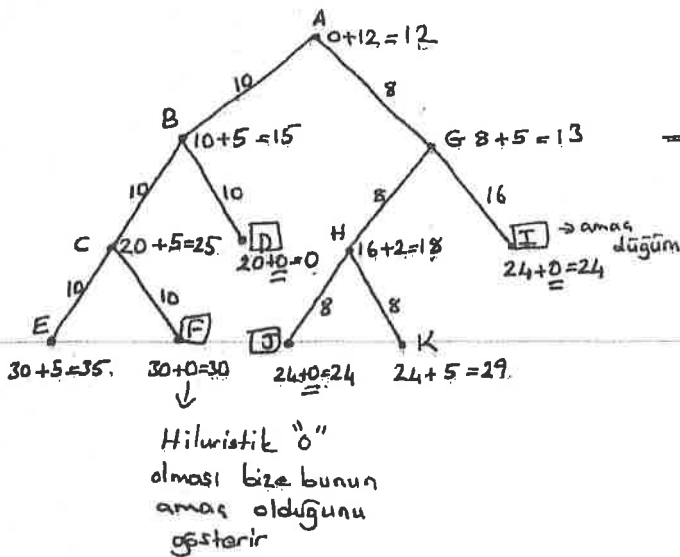
Hafıza Sınırlı Arama

1. İteratif Derinleştirerek A^* Arama (IDA*)

$f = g + h$ (derinleştirerek arama yapar. f 'i git gide artırıyoruz)

$$f = 100 - 1000$$

2. SMA* Arama (Basit Hafıza Sınırlı A^* Arama)

3 düğümlük hafıza

→ sınavda soruda değerler verilir ağaç ve çözüme giden yolları bizim çizmemiz istenir.

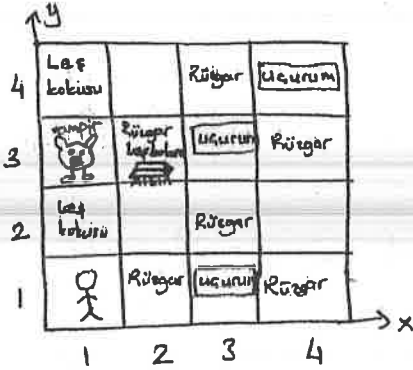
Lokal Arama Yöntemleri

1. Hill-Climbing (Tepeye Tırmanma):

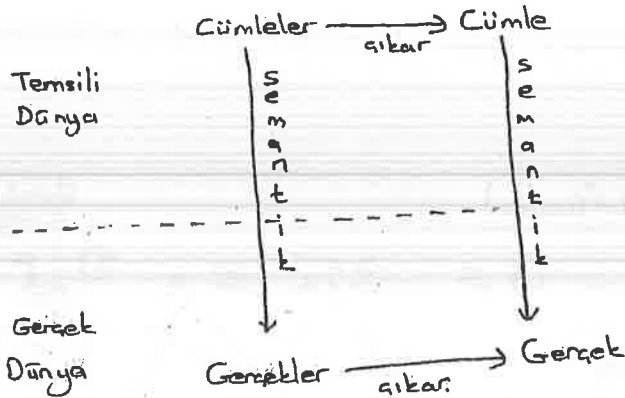
2. Simulated Annealing (Benzetimli Tavlama):

BİLGİ VE MUHAKEME

⇒ Vampir Dünyası:

⇒ küçük kediler ve köpekler burada kedilerin küçük olduğunu çıkarır ama köpeklerin büyükmü yoksa küçük mü olduğu tam net değildir. Bunu şöyle ifade edersek eğer daha anlaşılır olur:

-c + d
↓
cok olumsuz
dog olumlu
böylece çıkan sonuç kedi küçük köpek büyük muhakemesi yaparız.

Lojik Türleri

Dil	Ontolojik Anlamı	Gerçeklik Değeri
Önermesel lojik	Gerçekler	T / F / Bilinmeyen
Birinci derece lojik	Gerçekler, nesneler ilişkiler	T / F / Bilinmeyen
~~İkinci Lojik~~	Gerçekler, nesneler, ilişkiler, zaman	T / F / Bilinmeyen
~~Üçüncü Lojik~~	Gerçeklik	0-1 arası değer
Bulanık Lojik	Doğruluk derecesi	0-1 arası değer

Cümleler $\rightarrow$ Atomik Cümle / Karmaşık Cümle

Atomik cümleler $\rightarrow$ $\overset{\text{True}}{\uparrow} T \mid \overset{\text{False}}{\uparrow} F$
 $P \mid Q \mid R \dots$

Karmaşık Cümle $\rightarrow$ (Cümle)

| Cümle Bağintı cümle

$\rightarrow$ değil işareti
 $\neg$ cümle

Bağintı $\rightarrow$ $\overset{\text{ve}}{\uparrow} \wedge \mid \overset{\text{veya}}{\uparrow} \vee \mid \overset{\text{ancak ve ancak}}{\uparrow} \leftrightarrow \mid \overset{\text{ise}}{\uparrow} \Rightarrow$

(önermesel lojigin BNF yapısı)

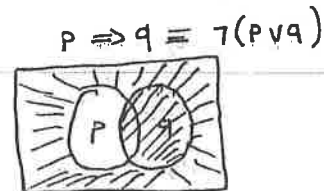
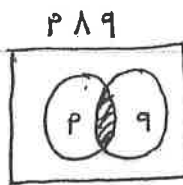
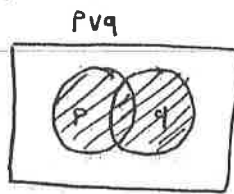
İSE TABLOSU

P	q	$P \Rightarrow q$
0	0	1
0	1	1
1	0	0
1	1	1

ANCAK VE ANCAK TABLOSU

P	q	$P \leftrightarrow q$
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

$$P \Rightarrow q \equiv \neg(P \vee q)$$

Önermesel Lojigin Çıkarım Kuralları

1. Modus Ponens Kuralı

$\alpha \Rightarrow \beta, \alpha$ $\rightarrow$ gerek
 β
 çıkarım sonuc

Eğer kuralım varsa ve α gerçekte varsa β dışarı çıkar.

2. And-Elimination

$\alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n$
 α_i
 çıkarım sonuc

$\rightarrow$ Eğer böyle bir kuralım varsa her bir α_i değerim ayrı ayrı dışarı çıkar.

3. And- Introduction

$$\frac{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n}{\alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \alpha_3 \dots \wedge \alpha_n}$$

5. Degilin- Degili

$$\frac{\neg \neg \alpha}{\alpha}$$

7. Resolution

$$\frac{\alpha \vee \beta, \beta \vee \gamma}{\alpha \vee \gamma} \equiv \frac{\neg \alpha \Rightarrow \beta, \beta \Rightarrow \gamma}{\neg \alpha \Rightarrow \gamma}$$

4. Or- Introduction

$$\frac{\alpha_i}{\alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n}$$

6. Unit Resolution

$$\frac{\alpha \vee \beta, \neg \beta}{\alpha}$$

Arama yöntemleri
lojikten soru çıkabilir.
Tanım

vampir önerisini ifade etmeye çalışırsak

Bilgi tabanı:

$S_{1,2} \rightarrow [1,2]$ koku var

$B_{2,1} \rightarrow [2,1]$ rügar var

Ne işe kabarı
ne rügar var
 $\neg S_{1,1}$, $\neg B_{1,1}$
koku yok, rügar var
 $\neg S_{2,1}$, $B_{2,1}$
koku var, rügar var
 $S_{1,2}$, $\neg B_{1,2}$

4x16 = 64 tane
kurulum var normalde

Kuralları

$$R1) \neg S_{1,1} \Rightarrow \neg W_{1,1} \wedge \neg W_{1,2} \wedge \neg W_{2,1}$$

$$R2) \neg S_{2,1} \Rightarrow \neg W_{1,1} \wedge \neg W_{2,1} \wedge W_{1,2} \wedge \neg W_{3,1}$$

$$R3) \neg S_{1,2} \Rightarrow \neg W_{1,1} \wedge \neg W_{1,2} \wedge W_{2,2} \wedge \neg W_{1,3}$$

$$R4) S_{1,2} \Rightarrow W_{1,3} \vee W_{1,2} \vee W_{2,2} \vee W_{1,1}$$

6) $\neg W_{2,2}$ 3. adımda çıkarılmıştı

$$\frac{W_{1,3} \vee W_{1,2}}{\alpha}$$

7) $\neg W_{1,2}$ 2. adımda çıkarıldı. $W_{1,3}$ vampir 13 konusunda $\neg W_{1,2}$

1) $\neg S_{1,1}$ ve $R1$ 'e Modus Ponens uygulanırsa

$$\neg W_{1,1} \wedge \neg W_{1,2} \wedge \neg W_{2,1}$$

2) 1'e and-elimination uygulanırsa

$$\neg W_{1,1}, \neg W_{1,2}, \neg W_{2,1} \Rightarrow \text{her biri ayrı ayrı dışlanır and-eliminationda.}$$

3) $\neg S_{2,1}$ ve $R2$ 'e Modus Ponens + And-elimination

$$\neg W_{1,1}, \neg W_{2,1}, \neg W_{2,2}, \neg W_{3,1}$$

4) $S_{1,2}$ ve $R4$ 'e Modus Ponens

$$\frac{W_{1,3} \vee W_{1,2} \vee W_{2,2} \vee W_{1,1}}{\beta} \rightarrow W_{1,1} \text{ 'da yukarıda değilini bulmuştuk.}$$

5) Unit resolution uygulanırsa

$\neg W_{1,1}$ 2. adımda çıkarılmıştı

$$\frac{W_{1,3} \vee W_{1,2} \vee W_{2,2}}{\alpha} \quad \frac{\neg W_{1,1}}{\beta}$$

BİRİNCİ DERECE LOJİK (Yüklem Aritmetiği)

Cümle $\rightarrow$ Atomik Cümle

| Cümle BAĞINTI Cümle | Niteleyici ... cümle

17 cümle (cümle)
↳ değil

Atomik Cümle $\rightarrow$ Yüklemler (Terim, ...) | Terim = Terim

Terim $\rightarrow$ Fonksiyon (Terim, ...) | Sabit | Değişken

BAGINTI $\Rightarrow \mid \wedge \mid \vee \mid \Leftarrow$

Niceleyici $\rightarrow A \mid E$

Sabit $\rightarrow A | x_1 | \text{John} \dots$

Registrera | x | s | .

Yüklem → Önce / Renklere sahip / Yağmur yağıyor / ...

Fonksiyon $\rightarrow$ Annesi | Solbağcı ---

Atomik Cümle:

Erkek kardeşi (Richard, John)

Komplex Cümle:

Data yaşı (John, 30) $\rightarrow$ 7 Data Gens (John, 30)

Niceleyiciler:

- $\forall x$ Kedi (x) $\Rightarrow$ memelidir (x) : Tüm kediler memelidir.

$$- \forall x, y \quad \text{Ebeveyn} (x, y) \Rightarrow \text{soctugu} (y, x)$$

- Herkas binini sever $\forall x, \exists y$ Sever(x,y)

- Herkes tarafından sevilen bir insan vardır. $\exists y, \forall x \text{ Sevir}(x, y)$

$$\neg \forall x \neg \text{Sever}(x, \text{Havuç}) \equiv \neg \exists x \text{Sever}(x, \text{Havuç})$$

(Herkes havucu severmez.)   (Havucu seven kimse yok)

Herkes dondurmayı sever $\Rightarrow \forall x \text{ sever}(x, \text{Dondurma}) = \text{Dondurmayı sevmeyen kimse yok}$

De Morgen Kuriers:

$$1. \forall x \neg P \equiv \neg \exists x P$$
$$3. \forall x p \equiv \neg \exists x \neg p$$
$$2. \neg \forall x P \equiv \exists x \neg P$$

4. $\exists x P \equiv \neg \forall x \neg P$

Birinci Derece Lojikte Çıkarılma

Önermesel lojikte çıkarılma kuralları ek olarak;

.. Universal Elimination:

$$\frac{\forall v, \alpha}{\text{SUBST}(\{v/g\}, \alpha)}$$

$\alpha \rightarrow$ cümle

$v \rightarrow$ değişken

$g \rightarrow$ ground terim

$\downarrow$ α yerine herhangi bir

terim yazılabilir. (g)

ÖR: $\forall x$ Sever (x, Dondurma), $\{x/\text{Ben}\}$ Sever (Ben, Dondurma)

Existential Elimination:

$$\frac{\exists v, \alpha}{\text{SUBST}(\{v/k\}, \alpha)}$$

$\alpha \rightarrow$ cümle

$v \rightarrow$ değişken

$k \rightarrow$ sabit sembol (Bilgi tabanından daha önce geçmiştir)

ÖR: $\exists x$ öldürür (x, kurban), öldürür (katil, kurban)

Existential Introduction:

$$\frac{\alpha}{\exists v \text{ SUBST}(\{v/g\}, \alpha)}$$

ÖR: sever (Jerry, Dondurma)'den

$\exists x$ sever (x, Dondurma)

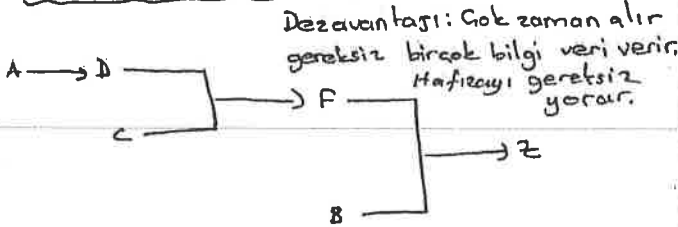
$$\neg P \wedge \neg Q \equiv \neg (P \vee Q)$$

$$\neg (P \wedge Q) \equiv \neg P \vee \neg Q$$

$$P \wedge Q \equiv \neg (\neg P \vee \neg Q)$$

$$P \vee Q \equiv \neg (\neg P \wedge \neg Q)$$

İLERİ ZİNCİRLEME YAPISI

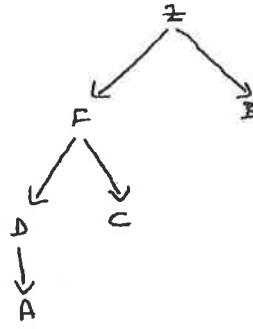
Gereçler
A B
C H
E G
$F \wedge B \rightarrow Z$
$C \wedge D \rightarrow F$
<u>$A \rightarrow D$</u>
Kurallar

Gereçler
A B
C H
E G D
$F \wedge B \rightarrow Z$
$C \wedge D \rightarrow F$
$A \rightarrow D$
Kurallar

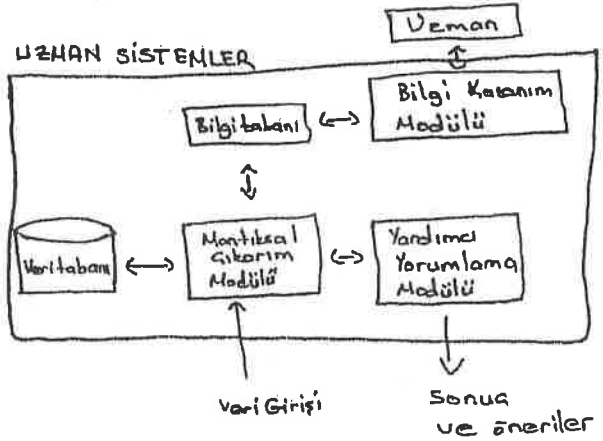
Gereçler
A B
C H
D E G
$F \wedge B \rightarrow Z$
$C \wedge D \rightarrow F$
$A \rightarrow D$
Kurallar

Gereçler
A B
C H F
D E G
$F \wedge B \rightarrow Z$
$C \wedge D \rightarrow F$
$A \rightarrow D$
$\downarrow$ elde ettik.

GERİYE ZİNCİRLEME YAPISI

UZMAN SİSTEMLER

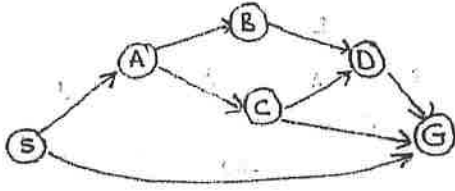
İnsan	Uzman Sistem
Değişkenlik	Sabit
Bilgilerin Arttırılma Zorluğu	Basit Bilgi Nakli
Bilgilerin Sistemlenmesi Zordur	Basit Belgeleme işlemi
Pahalı	Ucuz
Aktif Yordama Süresi az	Göz

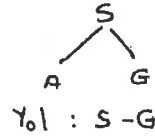

Vize Soruları

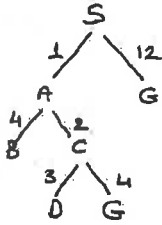
①

ilk-önce-enine

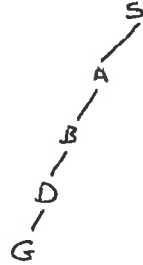

b) Uniform maliyetli arama

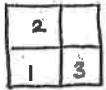
Yol: S-A-C-G

ilk-önce-derine

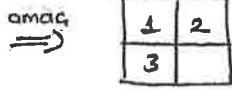

Yol: S-A-B-D-G

②

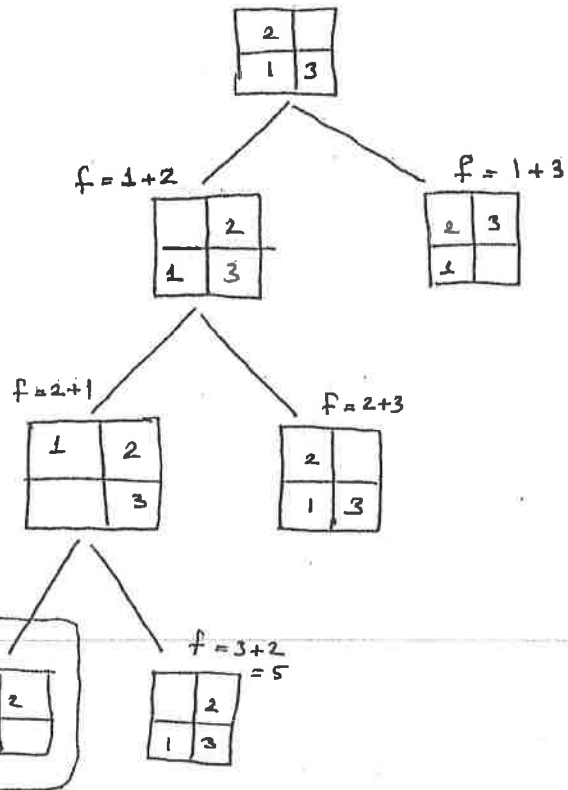

$h=3$

$$\begin{aligned} \text{amac} &\Rightarrow \\ f &= h+g \\ f &= 0+3 \\ &= 3 \end{aligned}$$

h = boşluk yandaki taşların sayısı

③ $f(n) = (100-w) \cdot g(n) + w \cdot h(n)$

a) $w=0$ $f(n) = 100g(n) \Rightarrow$ uniform maliyetli arama

b) $f(n) = 50g(n) + 50h(n)$ A^* arama

c) $f(n) = 100h(n) \Rightarrow$ Greedy arama

d) $0 \leq w \leq 50$ 50'den sonrası için optimallik bozuluyor.

GENETİK ALGORİTMALAR

Bir arama yöntemidir.

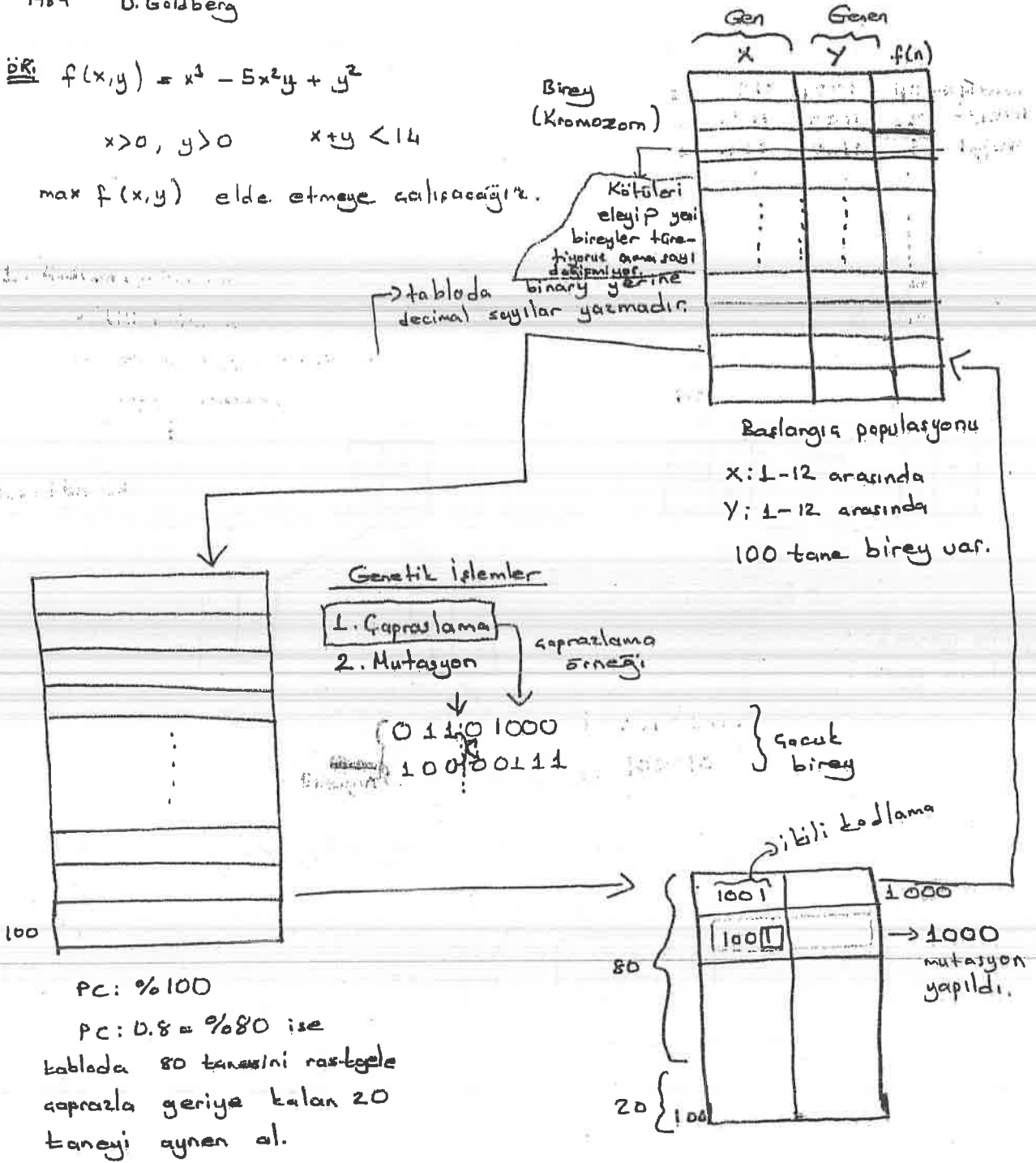
1975 J. Holland

1989 D. Goldberg

ÖR: $f(x,y) = x^2 - 5x^2y + y^2$

$$x > 0, y > 0 \quad x + y < 14$$

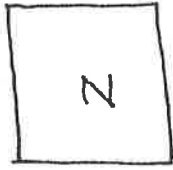
max $f(x,y)$ elde etmeye çalışacağız.

* Mutasyon rastgele bir bireyin rastgele bir geninde rastgele bir bitinde 0 ise 1, 1 ise 0 yapılması olayıdır

Mutasyon binde bir derilirse populasyonun 100 buda 10 jenerasyond bir mutasyon yapma anlamına gelir.

ör: k tane nesne var.

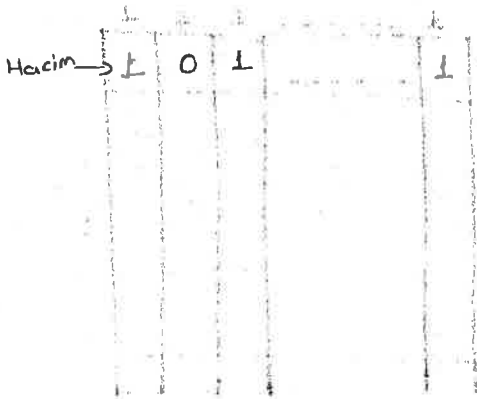

Hacim: $V_1, V_2, \dots, V_k$
Fayda: $U_1, U_2, \dots, U_k$

Hacim ve fayda arasında nasıl bir ilişki olduğu bilinmiyor.

Not: Kromozom uzunluğu oldukça kısa elde edilmeye çalışır. Ne kadar kısa olursa o kadar hızlı çalışır.

1: Nesnenin alındığını
0: Nesnenin alınmadığını

Bunların toplamı benim santama sığar mı sığmıyorsa fitnessına negatif değer verilerek elenir.
 $\sum V_i \leq N$
Alınan

Çaprazlama ve mutasyon sonucunda istenmeye bir birey elde edilirse onu elemek için fitnessına negatif değer verilerek kötü değer olarak gösterilir ve elenir.

Fitness =

$\max \sum U_i$
Alınan

ör: 8 vezir probleminin genetik algoritma olarak çözümü (ikili kodlama kullanarak)

	1	2	3	4	5	6	7	8
000								
001	V							
010								
011		V						
100								
101								
110								
111								

Kromozomu

$3 \times 8 = 24$
en kısa
bu bulunur

1	2	3	...	8
001	011			

1. konumda 001 satırında vezir bulunmaktadır

fitness: Birbirini tehdit etmeyen vezir sayısı

ama fitness: 4 olarak var sayıldı

$\max(\text{fitness}) = \text{fitness}$ 8 yapmak

BIYOMETRİK TANIMA SİSTEMLERİ

1. Yüz tanıma
2. Parmak izi tanıma
3. Avuç içi Tanıma
4. Iris (Göz retina) tanıma
5. İmza tanıma
6. Ses tanıma

⇒ 1. Yüz tanıma: Lamberto tarafından bulunmuştur. Makineler üzerinde yüz tanıma
yı kullanmıştır.

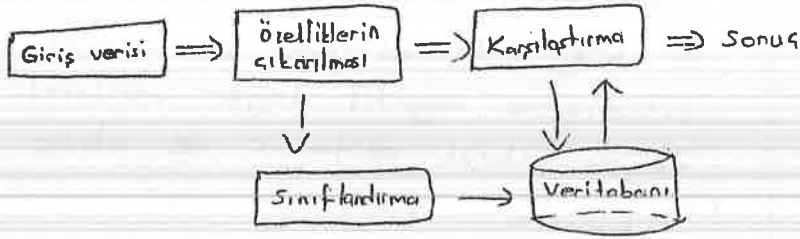
Altın Oran: 1,618

Yüz yüksekliği / Yüz genişliği

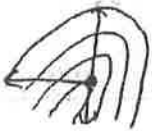
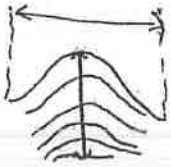
Alın genişliği / Burun boyu

Yüz genişliği / Göz bebekleri arası mesafe

Blog diagramı;

⇒ 2. Parmak izi tanıma:

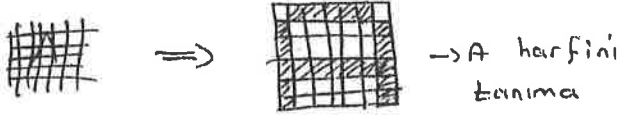

⇒ 3. Avuç içi tanıma: Avuç içindeki çizgilere göre tanıma.

⇒ 4. Göz Retinası tanıma: Gözdeki kılcal damarlara göre tanıma yapılır.

⇒ 5. İmza Tanıma:

A A A

⇒ 6. Ses tanıma: Başarımı en düşük tanımadır. Çünkü sesi işlemek zordur.

